

بررسی مؤثرترین شیوه های انتظامی در جلوگیری از ورود مواد مخدر (مطالعه موردی: شهرستان اصفهان)

تاریخ دریافت: ۸۹/۶/۳۱

تاریخ پذیرش: ۸۹/۷/۲۸

جلال شیرزاد^۱، پیمان فقیه فرد^۲، مسلم جمشیدی^۳، علی احتشامی^۴، محمد رسایی^۵

چکیده:

بیان مسئله: بعد از قاچاق سلاح، بزرگترین و سودآورترین تجارت در جهان قاچاق مواد مخدر است. سوداگران مرگ برای جابه جایی و ترانزیت مواد مخدر از پیچیده ترین و پیشرفته ترین روش ها و مجهزترین سلاح ها و خودروها استفاده می کنند. شهرستان اصفهان به علت قرار داشتن در مسیر ترانزیت مواد مخدر، همواره شاهد عبور بخشی از مواد مخدر از حوزه استحقاقی خود بوده است. این تحقیق، مؤثرترین شیوه های جلوگیری از ورود مواد مخدر به فرماندهی استان اصفهان را در سال ۱۳۸۷ بررسی می کند و همچنین بر آنست تا مشکلات و تأثیر آن در مقابله با قاچاق مواد مخدر را شناسایی کند.

روش: روش بررسی این تحقیق توصیفی (از نوع پیمایشی) است و جامعه آماری، ۱۳۰ نفر از کارکنان فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان است که درگیر یا دارای مسئولیت در زمینه مبارزه با مواد مخدر هستند که بر اساس مورگان ۸۰ درصد (۹۷ نفر) از این افراد انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه است.

نتیجه: نتیجه تحقیق نشان داد که شیوه های اطلاعاتی، بیشترین تأثیر را در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان در سال ۱۳۸۷ داشته است و در رتبه اول قرار دارد. پس از آن امکانات مالی و تجهیزات در رتبه دوم، آموزش عوامل انسانی در رتبه سوم، شیوه های انتظامی در رتبه چهارم و شیوه های رزمی - تاکتیکی در رتبه پنجم قرار دارند.

کلید واژه ها

مواد مخدر/ قاچاق مواد مخدر/ شیوه های رزمی - تاکتیکی/ شیوه های اطلاعاتی/ آموزش/ شیوه های انتظامی

- ۱- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی
- ۲- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی
- ۳- مدرس دانشگاه علوم انتظامی
- ۴- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی
- ۵- کارشناس ارشد انتظامی

مقدمه

مواد مخدر تأثیر عمیقی بر تمامی افراد جوامع در ابعاد فردی، ملی و جهانی دارد. سودآوری و ارزش افزوده قاچاق مواد مخدر باعث شکل‌گیری گروه‌ها و شبکه‌های مافیایی قاچاق شده است و این خود سبب برنامه‌ریزی پیچیده، اغراض مالی بسیار قوی با هدف بالاترین سود، فعالیت در سطح ملی، فراملی و بین‌المللی، برخورداری از سیستم قوی اطلاعاتی شده است. از ویژگی‌های قاچاقچیان سازمان یافته تمایل به نفوذ در قدرت‌های رسمی و سیاسی برای برقراری ارتباط با عوامل دولتی، تلاش برای تحت نفوذ درآوردن قدرت رسمی و دخالت در تصمیم‌گیری‌ها، فرهنگ‌سازی سخت و خشن است.

مجاورت افغانستان به عنوان بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده مواد مخدر جهان (حدوداً ۸۰ درصد) با کشور ما باعث شده است تا بخش قابل توجهی از مواد مخدر تولید این کشور (حدوداً ۵۰ درصد تولید آن کشور) برای مصرف یا ترانزیت وارد کشور ما شود و این یکی از دغدغه‌های دائمی مسئولان جمهوری اسلامی ایران است که هزینه سنگین مادی و معنوی برای مقابله با آن پرداخته شده است (غنجدی، ۱۳۸۵: ۴).

قاچاقچیان برای رهایی از چنگال عدالت و قانون، مسیرهای گوناگون و کم‌خطری را برای عبور از ایستگاه‌های نیروی انتظامی انتخاب می‌کنند. شهرستان اصفهان به عنوان چهارراهی در مرکز ایران همواره شاهد عبور بخشی از مواد مخدر از حوزه استحفاظی خود بوده است و نقش مهمی را در مقابله با قاچاق مواد مخدر به عهده دارد.

بیان مسئله

منطقه جنوب غرب آسیا یا منطقه هلال طلایی یکی از مراکز وسیع کشت خشخاش و تولید گیاهان تخدیری در جهان محسوب می‌شود. تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، این منطقه شامل کشورهای ایران، افغانستان و پاکستان بوده است و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به علت این که هرگونه کشت و توزیع، خرید و فروش،

استعمال و حمل و نقل مواد مخدر در ایران ممنوع شده است هلال طلایی فقط شامل کشورهای افغانستان و پاکستان شد. این دو کشور همسایه ایران دارای مرزهای طولانی مشترکی با ایران هستند و سالانه حدود ۳۵۰۰ تن مواد مخدر تولید و مقداری از این مواد را هم در لابراتوار به مورفین و هروئین تبدیل می کنند و از ایران به عنوان نزدیک ترین و اقتصادی ترین مسیر برای انتقال مواد به اروپا و آمریکا استفاده می کنند (محبوبی منش، ۱۳۸۳: ۷۱).

بعد از قاچاق اسلحه، بزرگ ترین و سودآورترین تجارت جهانی مواد مخدر است. درآمد حاصل از این قاچاق در جهان حدوداً ۴۰۰ - ۳۰۰ میلیارد دلار تخمین زده می شود. جمهوری اسلامی ایران به دلیل سیاست های روشن و انسان دوستانه با ترانزیت مواد مخدر از ایران به سایر نقاط دنیا مخالفت و مبارزه می کند، ولی سوداگران مرگ به علت سود سرشار این تجارت با پیشرفته ترین روش ها و با مسلح و مجهز کردن خود به انواع تجهیزات و جاسازی مواد در انواع خودروها و با ترفندهای مختلف، محوله های خود را با توجه به کنترل شدید در جاده های ترانزیتی و کویری حمل می نمایند (غنجدی، ۱۳۸۵: ۷۷).

فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان برای مقابله با ورود مواد مخدر، با اتخاذ تدابیری از جمله استقرار دو پاسگاه ایست و بازرسی و پنج گروه اطلاعاتی و عملیاتی در جاده های ارتباطی شهرستان، ایجاد قرارگاه عملیاتی تکاور در مسیر جاده های کویری ورزنه و به کارگیری نیروی های تخصصی و امکانات لازم، در سال ۱۳۸۷ موفق شد مقدار ۱۳۳۵۰ کیلوگرم انواع مواد مخدر را کشف و ضبط کند که از این مقدار ۶۵ درصد از طریق کار اطلاعاتی و ۳۵ درصد از طریق کار عملیاتی و از قاچاق چپان خرده پا به دست آمده است (همان منبع).

تلاش نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تأکید مسئولان بلند پایه نظام به ویژه مقام معظم رهبری در زمینه مبارزه با مواد مخدر بر همگان روشن است. قاچاقچیان به علت این که شهرستان اصفهان نزدیک ترین و اقتصادی ترین مسیر برای حمل مواد مخدر است این شهرستان را انتخاب می کنند. به همین دلیل شهرستان اصفهان در مقابله با قاچاق مواد مخدر، نقش مهمی را بر عهده دارد.

بنابراین ضرورت ایجاب می کند، تحقیقی در مورد بررسی شیوه های مؤثر مقابله با قاچاق مواد مخدر در فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان انجام شود تا پس از مشخص کردن شیوه یا شیوه های مؤثر مقابله با قاچاق مواد مخدر در این شهرستان، عواملی که باعث می گردد این شیوه ها بازدهی خوبی داشته باشند بررسی شود تا ضمن تقویت عوامل مؤثر بر آن، الگوی مناسبی برای سایر استان ها درگیر با قاچاق مواد مخدر اتخاذ گردد و در صورتی که هیچ یک از شیوه ها در عملکرد شهرستان در مقابله با قاچاق مواد مخدر مؤثر نباشد، علل آن بررسی شود و الگوی بهینه ای برای رفع آن ارائه گردد. شناسایی شیوه های مؤثر مقابله با ورود مواد مخدر به شهرستان اصفهان هدف اصلی این تحقیق است. اهداف فرعی آن عبارتند از: شناخت مشکلات و تأثیر آن در مقابله با ورود مواد مخدر به شهرستان اصفهان و ارائه پیشنهاد های مناسب برای مقابله با ورود مواد مخدر به شهرستان اصفهان. بدیهی است که این تحقیق با بررسی و تبیین موارد فوق و نقاط قوت و ضعف آنها می تواند طراحی و برنامه ریزی صحیح را در امر مقابله با قاچاق مواد مخدر به همراه داشته باشد.

پیشینه و مبانی نظری

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، استعمارگران برای نابودی انقلاب یا کنترل آن از حربه اشاعه روزافزون مواد مخدر استفاده کردند. هوشیاری رهبر کبیر انقلاب اسلامی و سخنان تاریخی ایشان در این خصوص که ایران دیگر به عنوان یک کشور جهان سوم مورد حمله قرار نمی گیرد بلکه استعمار با شیوع مواد مخدر قصد خدشه دار کردن اسلام را دارد، سبب شد تا مسئولان کشور فعالیت خود را در مبارزه با مواد مخدر آغاز کنند. از همین روی در تاریخ ۱۳۵۹/۳/۱۹ شورای انقلاب، تشدید مجازات مرتکبان جرایم مواد مخدر و اقدامات تأمینی و درمانی را تصویب کرد. سهمیه تریاک معتادان قطع و فرصت ۶ ماه ترک به کلیه معتادان داده شد. همچنین برای کسانی که مکان استعمال مواد مخدر دایر کنند، مصادره اموال و مجازات مشخصی وضع شد. کلیه زمین های کشاورزی که پیش از انقلاب، تحت کشت خشخاش قرار داشت پس از ابلاغ این مصوبه تاکنون کشت نشده و اگر به صورت

خودرو هم در نقاط کشور یافت می‌شد، سریعاً توسط نیروی انتظامی امحا می‌شد (غنجدی، ۱۳۷۳: ۱۰-۷).

رویکرد مبارزه با مواد مخدر در بُعد انتظامی

الف - از جنبه رویکرد به جرایم

۱) مقابله با کشت و تولید مواد مخدر (ممنوعیت تولید و ایجاد هرگونه تولید و دستگیری متخلفان)؛

۲) مقابله با ورود و حمل و ترانزیت مواد مخدر که مشکل ترین و پرمخاطره ترین مرحله مبارزه با مواد مخدر است و ناجا در این راه خسارات زیادی را متحمل شده و هزاران شهید در این راه تقدیم کرده است. بیشترین نیروهای درگیر در این بخش جمعی قرارگاه های عملیاتی، هنگ های مرزی و دسته های عملیاتی مبارزه با مواد مخدر شهرستان های شرقی هستند؛

۳) مقابله با توزیع مواد مخدر؛

۴) مقابله به مصرف که هر ساله به طور میانگین ۷۰ درصد دستگیری های جرایم مواد مخدر را جرم مصرف تشکیل می دهد (غنجدی، ۱۳۸۲: ۳۲-۳۱).

ب- از جنبه رویکرد عملیاتی

۱) عملیات انتظامی: این شیوه توسط مأموران مبارزه با مواد مخدر با استفاده از آموزش های تخصصی، امکانات و تجهیزات پلیس و بهره گیری از تجربیات سال ها خدمت در مبارزه با مواد مخدر به دو صورت دائم و مقطعی انجام می پذیرد که اهم آن ها عبارت اند از:

- بازرسی بدنی افراد مشکوک به حمل مواد مخدر؛

- چهره زنی و شناسایی عوامل حمل و توزیع مواد مخدر؛

- بازرسی وسایل نقلیه و کشف جاسازی ها؛

- بازرسی وسایل همراه مسافران؛

- پاکسازی نقاط آلوده از وجود توزیع کنندگان و مصرف کنندگان؛
 - عکسبرداری و رادیوگرافی از عناصر مشکوک به حمل مواد به روش بلع و انباری؛
 - استفاده از دستگاه های اشعه ایکس برای تشخیص جاسازی؛
 - استفاده از سگ های مواد یاب در کشف جاسازی های مواد مخدر؛
 - اجرای عملیات گشت در حوزه استحفاظی هر منطقه به ویژه در نقاط آلوده.
- ۲) عملیات اطلاعاتی: هر نوع اقدام علیه قاچاقچیان، بدون بهره گیری از اخبار موثق و اطلاعات دقیق، کورکورانه به دام حریف افتادن است. بنابراین یکی از مهم ترین اقدامات در مبارزه با مواد مخدر، فعالیت های اطلاعاتی است. با بهره گیری از این اقدامات می توان بدون دادن کوچک ترین تلفات انسانی، در شبکه های تهیه، حمل و ترانزیت مواد مخدر نفوذ کرد. اهم اقدامات اطلاعاتی به شرح زیر است:
- شناسایی باندهای تهیه و توزیع مواد مخدر؛
 - عامل یا مخبرگیری از عناصر تهیه و توزیع نفوذ در باندها و شبکه ها؛
 - نفوذ در شبکه های حمل و توزیع مواد مخدر؛
 - اجرای عملیات تعقیب و مراقبت؛
 - رد زنی و ردیابی؛
 - تهیه شناسنامه اطلاعاتی از بیوگرافی قاچاقچیان مواد مخدر، سر کرده قاچاقچیان و محل های عبور و ترانزیت مواد مخدر.
- ۳) عملیات تاکتیکی (شبه نظامی): این عملیات بیشتر در برخورد با عناصر ورود مواد مخدر در شرق کشور و با استفاده از سلاح های نیمه سنگین در مناطق کویری یا کوهستانی مورد استفاده قاچاقچیان صورت می گیرد. در این شیوه، نیروها با شناخت و رد زنی مسیرهای تردد کاروان ها و گروه های قاچاق مواد مخدر با اجرای کمین با قاچاقچیان مبارزه می کنند. نمونه های این عملیات به شرح زیر است:
- اجرای گشت و کمین در مناطق مشکوک به تردد گروه های قاچاق مواد؛
 - درگیر شدن با قاچاقچیان و کاروان های مسلح مواد مخدر؛

- پاکسازی مناطق آلوده از حیث ترد قاچاقچیان برای تهیه آذوقه و دریافت طلب‌های ناشی از معامله مواد مخدر.

۱۸۱

بسیار روشن است که آگاهی از نحوه انجام عملیات تاکتیکی بسیار حساس و مهم است و متقابلاً عدم آشنایی در برخورد مناسب با عناصر قاچاق در صحنه‌های درگیری به وارد آمدن خسارت‌های انسانی و مالی به نیروهای خودی منجر خواهد شد (غنجی، ۱۳۸۲: ۲۷).

وضعیت مبارزه با مواد مخدر بعد از انقلاب اسلامی

جمهوری اسلامی ایران به علت قرار گرفتن در مجاورت بزرگ‌ترین کانون تولید تریاک (افغانستان) در مسیر ترازیت مواد مخدر به کشورهای اروپایی و کشورهای حوزه خلیج فارس واقع شده و همواره تلاش کرده است با کمک کشورهای منطقه و جوامع بین‌المللی از ورود مواد مخدر از افغانستان جلوگیری کند. براساس بررسی‌ها حدود ۲ درصد جمعیت حدوداً ۷۰ میلیونی کشور ما معتاد به مواد مخدر هستند. ۶۰ درصد از مبتلایان به ایدز در ایران از معتادان مواد مخدر هستند. تنها در ۱۵ سال بیش از ۳۷۰۰ تن از مأموران مبارزه با مواد مخدر که اغلب از ناجا بودند به شهادت رسیدند و سالانه بیش از ۸۰۰ میلیون دلار برای مقابله با عرضه و تقاضا و درمان و پیشگیری از مواد مخدر هزینه می‌شود. ناجا برای مقابله با ناامنی‌های ناشی از مواد مخدر در شرق کشور بیش از ۴۰ هزار نیروی خود را در قالب قرارگاه‌های رزمی، تاکتیکی و هنگ‌های رزمی در مناطق شرقی مستقر کرده است. اقدامات مهندسی ایران در پیشگیری از ورود گروه‌ها و کاروان‌های قاچاق مواد مخدر در انسداد مرز شرقی عبارتند از: ساخت بیش از ۲۵۰ پاسگاه مرزی، بیش از ۲۱۰ برجک دیده بان، ۲ مانع و دیوار بتونی، حفر بیش از ۳۰۰ کیلومتر کانال به عمق و عرض ۴ متر، ۶۶۰ کیلومتر خاک ریز، تعبیه ۷۸ کیلومتر سیم خاردار، احداث ۲۶۴۵ کیلومتر جاده شوسه و آسفالت و جابجایی روستاهای مرز نشین به مکان‌های در عمق مرز (خبرنامه ستاد مبارزه با مواد مخدر نهاد ریاست جمهوری، ۱۳۸۳).

در حال حاضر محموله های مواد مخدر از افغانستان و پاکستان به وسیله خودروهای کوچک مانند وانت، موتور سیکلت، کوله بار توسط افراد کوله کش، دواب (شتر و الاغ) و یا توسط افراد بلوچ و یا افغانی به ایران وارد می شود. محموله های بزرگ در بدو ورود به ایران یا در میان بار خودروهای سنگین و یا به محموله های کوچک تر تقسیم می شود. اقدامات پیشگیرانه ایران در مبارزه با مواد مخدر باعث شناسایی و انهدام بسیاری از کاروان ها شد و در نتیجه موجب تغییر تاکتیک قاچاقچیان در انتخاب مسیر و پیچیده شدن جاسازی و حمل و نقل مواد شده است.

بر اساس برآورد ناجا حدود ۵۰ درصد مواد تولیدی افغانستان وارد ایران می شود که یک دوم آن ترانزیت و از یک دوم دیگر دو سوم آن به مصرف داخلی می رسد و یک سوم کشف می شود (خبرنامه ستاد مبارزه با مواد مخدر نهاد ریاست جمهوری، ۱۳۸۳).

شیوه های جهانی مبارزه با مواد مخدر

برای این که یک کالا از دست تولید کننده به دست مصرف کننده برسد، باید مراحل را پشت سر بگذارد. در فرایند تولید و مصرف یک کالا، باید مراحل حمل و نقل، نگهداری و فروش طی شود. مواد مخدر نیز به عنوان یک کالا ممنوعه و سود آور ناگزیر به طی این مراحل است، اما ممنوعیت خرید، فروش، نگهداری و حمل و نقل مواد مخدر از یک سو و ضرورت حمل و نگهداری و فروش آن برای قاچاقچیان از سوی دیگر سبب گردیده است که جاسازی و حمل و نقل مواد مخدر برای سوداگران مرگ حایز اهمیت بسیاری باشد (اردبیلی، ۱۳۸۳: ۵۴). شیوه های جهانی مبارزه با قاچاق مواد مخدر عبارتند از:

الف) شیوه بازرسی انتظامی یا عملیات آشکار

این شیوه گسترده ترین، متداول ترین و مجرب ترین شیوه پلیس دنیا در کشف مواد مخدر است. بازرسی در اصطلاح انتظامی عبارت است از: کاوش و جست و جو برای به دست آوردن مواد مخدر یا هر نوع اشیای غیر مجاز.

کالای قاچاق می تواند در وسیله نقلیه، نفر، محموله، مکان قرار گیرد که بازرسی هر یک از آن‌ها معمولاً با مجوز قضایی یا بنابه مأموریت ذاتی پلیس هر کشور و برابر دستورالعمل‌ها و بخش نامه های صادره انجام می شود.

۱- وسیله نقلیه: بیشترین جابه‌جایی و کشف مواد مخدر عمدتاً از طریق وسیله نقلیه است.

۲- نفر: قاچاقچیان، توزیع‌کنندگان خرده پا و معتادان مواد مخدر برای جابه‌جایی مقادیر کم و جزیی، به دو روش مواد را در بدن خود جاسازی می‌نمایند: الف) روش بلع: مواد را داخل نایلون، بادکنک و ... در بسته های کوچک بسته بندی و آب بندی کرده و می بلعند و پس از رسیدن به مقصد دفع می‌کنند. ب) روش انبار کردن: ابتدا مواد را به شکل شیاف در آورده سپس با بادکنک یا نایلون، انگشته‌ها و ... آب بندی کرده سپس آن را با مواد لغزنده کننده در درون مقعد یا رحم قرار می دهند.

جاسازی و حمل در روی بدن نیز شایع است. در این روش با استفاده از حفره‌ها، برآمدگی‌ها یا تو رفتگی‌های بدن به حمل مواد اقدام می‌نمایند. رایج‌ترین این محل‌ها عبارت‌اند از: بستن مواد به مچ دست، دور کمر، روی شکم، زیر پا، زیر سینه، دور کمر اطفال، زیر گچ گرفتگی‌ها و ... (غنجدی، ۱۳۸۲: ۸۶، ۷۰، ۴۸، ۶)

۳) محموله: این روش فوق العاده پیچیده، متنوع و متعدد بوده و محدودیت ندارد. محموله‌هایی که بیشترین سهم را در جابه‌جایی دارند عبارت‌اند از: لوازم خانگی، میوه و تره بار و مواد غذایی، صنایع چوبی و بهداشتی، مصالح ساختمانی، ابزار صنعتی، محموله‌های پست برای داخل یا خارج از کشور.

۴) مکان: همانند ساختمان محل سکونت (کف، سقف، دیوارها و ...)، مستغلات.

ب) شیوه عملیات اطلاعاتی یا پنهان

در مقابل عملیات انتظامی یا آشکار، عملیات اطلاعاتی یا پنهان به شیوه دیگری در کشف مواد مخدر اطلاق می شود. در این روش، مأموران اجرایی با رعایت کلیه مقررات و ضوابط و در قالب دستورالعمل‌ها و بخشنامه های اداری و تخصصی سازمانی و با اخذ مجوز قضایی از محاکم و معمولاً با لباس غیر نظامی در شناسایی و

کشف عناصر فعال در امر قاچاق مواد مخدر مبادرت می نمایند. روش‌هایی که در این شیوه از آن استفاده می شوند عبارت‌اند از :

(۱) روش معامله صوری : این معامله به منظور به دام انداختن عناصر و گروه‌های قاچاق مواد مخدر و حتماً با مجوز قضایی انجام می گیرد (غنجی، ۱۳۷۹: ۴۹).

(۲) روش اطلاعاتی: مهم‌ترین اصل در این روش، جمع‌آوری اطلاعات و شناسایی محل فعالیت سران عناصر وابسته، مسیرهای تردد، بارن‌ها، پاتوق‌ها، نحوه ارتباطات، شبکه‌ها و باندهای مواد مخدر است. این امر با استفاده از روش‌های خاص اطلاعاتی و پوششی، همانند سازی از قبیل تعقیب و مراقبت، شنود، استراق سمع، به‌کارگیری تجهیزات الکترونیک و استخدام منابع صورت می‌گیرد. بازجویی‌های فنی و تخلیه اطلاعات متهمان مواد مخدر هم از نمونه‌های دیگر این روش محسوب می‌شوند.

(۳) روش نفوذی: در این روش یک یا چند مأمور به تدریج به باندها و شبکه‌های مواد مخدر نفوذ می‌کنند و ظاهراً به صورت یکی از عوامل قاچاق و باند در می‌آیند به نحوی که در آن تشکیلات جا افتاده و اعتماد و اطمینان سران باند را به دست می‌آورند و به‌طور نامحسوس اطلاعات و اخبار شناسایی انجام شده را به سایر رده‌های ذی‌ربط در خارج باند منتقل می‌کنند (غنجی، ۱۳۷۹: ۴۹).

ج) شیوه رزمی - تاکتیکی

این شیوه در همه کشورهای جهان عمومیت ندارد. کاروان‌ها و گروه‌های قاچاق مواد مخدر که از افغانستان و پاکستان به داخل کشور ما می‌آیند، به انواع سلاح‌های سبک و نیمه سنگین روز، تجهیزات مخابراتی و خودروهای تندرو مجهزند و برای رسیدن به اهداف خود با آمادگی کامل وارد سرزمین ما می‌شوند و حتی مرتکب جرایمی مانند راه‌بندی، گروگان‌گیری، گروکشی، آدم‌ربایی، اخاذی، آزار و اذیت روستاییان و مرزنشینان می‌شوند. روش‌های مختلف مبارزه با این شیوه، گشت رزمی، اجرای کمین، رد زنی، تعبیه تله‌های انفجاری در مسیر عبور قاچاقچیان، درگیر شدن و انجام عملیات رزمی - تاکتیکی، پاکسازی مناطق آلوده از حیث تردد قاچاقچیان و... است (غنجی، ۱۳۸۴: ۲۱).

د) شیوه حمل و تحویل تحت نظارت یا تحویل کنترل شده (نفوذ در شبکه حمل و نقل مواد مخدر یا بارکشی)

این شیوه به استناد ماده ۱۱ کنوانسیون ۱۹۹۸ مبارزه با مواد مخدر سازمان ملل جنبه بین المللی به خود گرفته است. در این روش، مأموران ویژه مبارزه با مواد مخدر در مبادی ورودی کشورها مستقر می‌شوند و پس از آگاهی از وجود محموله‌های مواد مخدر، روان گردان یا پیش سازها با اطلاع و تحت نظارت مقام صلاحیت دار قضایی، در حالی که امکان کشف و توقیف محموله و دستگیری حاملان را دارند، اجازه می‌دهند محموله مذکور وارد کشور شده یا از آن خارج شود. از این زمان مأموران انتظامی اطلاعات خود را به مأموران کشورهای مسیر و مقصد و جلب همکاری آن‌ها، محموله مواد مخدر را تا منطقه تحویل رهگیری و به منظور شناسایی همه کسانی که در شبکه‌های درون و برون مرزی کشور دست اندکار قاچاق مواد هستند، نقاط بارگیری و بار انداز و شگردهای گوناگون قاچاق را در تهیه حمل و اختفای مواد مخدر کشف کنند (اردبیلی، ۱۳۸۳: ۸؛ غنجی، ۱۳۷۹: ۳۸).

ه) ابزارهای کشف مواد مخدر

- ۱- انسان: علی‌رغم پیشرفت‌های علمی بسیار در ساخت دستگاه‌های مختلف کشف مواد، تاکنون هیچ ابزاری نتوانست جای انسان را در این زمینه بگیرد.
- ۲- استفاده از دستگاه اشعه ایکس.
- ۳- دستگاه‌های تجزیه و تحلیل نوترون حرارتی: که با تابش اشعه گاما روی شیئی مورد نظر و تجزیه و تحلیل بازتاب‌های اشعه تابانده شده قادر به شناسایی مواد مخدر جاسازی شده در چمدان است.
- ۴- استفاده از سگ‌های مواد یاب.
- ۵- دستگاه الکترومغناطیسی برای کسانی که بلع مواد داشتند.
- ۶- سیستم‌های کشف بخار و ذرات مواد مخدر: بر اساس روش‌های کروماتوگرافی گازی، طیف سنج جرمی و ... عمل می‌کند (غنجی، ۱۳۸۵: ۲۷؛ اردبیلی، ۱۳۸۳: ۷۰-۷۲).

مسیرهای ورود مواد مخدر به شهرستان اصفهان :

شهرستان اصفهان به دلیل قرار گرفتن در مسیر ترانزیت مواد مخدر و هم مرزی با پنج شهرستان در استان و از جمله دو شهرستان آلوده استان های فارس و یزد (آباده و اردکان که محل تردد و ترانزیت مواد مخدر از مرزهای شرقی به داخل کشور است) قاچاقچیان مسلح مواد مخدر ترجیح می دهند جهت حمل محموله ها از مسیر ترانزیتی و کویری شهرستان اصفهان عبور نمایند، زیرا این مسیر از لحاظ راهبردی و سهل العبور بودن ، اقتصادی ترین مسیر برای آن هاست.

فرضیات تحقیق :

- ۱- شیوه های انتظامی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در مقابله با ورود مواد مخدر مؤثر بوده است.
- ۲- شیوه های اطلاعاتی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در مقابله با ورود مواد مخدر مؤثر بوده است.
- ۳- شیوه های رزمی - تاکتیکی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در ورود با قاچاق مواد مخدر مؤثر بوده است.
- ۴- آموزش عوامل انسانی در مقابله با ورود مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است.
- ۵- امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با ورود مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است.

روش شناسی تحقیق

با توجه به این که نتیجه تحقیق حاضر دارای کار بست در محیط اجرا است، از نظر نوع و هدف « کاربردی » و از نظر ماهیت « توصیفی » با تکنیک « پیمایشی » است زیرا سعی در تبیین توصیف وضعیت موجود دارد.

جامعه آماری در این تحقیق عبارتست از تعداد ۱۳۰ نفر از کارکنان سطوح درجه داری و افسری که در زمینه مبارزه با مواد مخدر در فرماندهی انتظامی شهرستان

اصفهان به نحوی مسئولیت دارند یا درگیر هستند. بر اساس جدول مورگان ۸۰ درصد از این افراد به عنوان حجم نمونه انتخاب شوند و پرسشنامه بین ۹۷ نفر از آنها توزیع شد و پس از تکمیل مورد بررسی اولیه قرار گرفت. از این تعداد پرسشنامه توزیع شده، ۹۱ مورد قابل بهره برداری بوده و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. در این پژوهش از روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت میدانی استفاده شده است و همچنین ابزار گردآوری اطلاعات این پژوهش پرسشنامه است.

روایی و پایایی ابزار تحقیق

برای دقت بیشتر در تنظیم سؤال‌های برای رسیدن به روایی مناسب، اقدام‌های زیر انجام شد:

الف- ابتدا متون مختلف در این زمینه مورد مطالعه قرار گرفت و پس از مطالعه مقالات، منابع علمی و مصاحبه با صاحب‌نظران و استفاده از تجربیات آنان، شاخص‌های هر کدام از متغیرها در پرسشنامه گنجانده شد. بعد از تنظیم پرسشنامه ابتدایی، چند نمونه از آن بین تعدادی از نخبه گان و کارشناسان انتظامی و اطلاعات و صاحب‌نظران توزیع و در جهت تکمیل پرسشنامه نظرات آن‌ها جمع‌آوری و در پرسشنامه نهایی لحاظ شد و برای بررسی اعتبار و پایایی پرسشنامه از روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. پایایی پرسشنامه این تحقیق ۸۹ درصد بوده که قابل قبول و از اعتبار کافی برای ارزیابی شاخص‌ها برخوردار است.

یافته‌های پژوهش

الف- ویژگی پاسخگویان: در بین ۹۱ نفر پاسخگو، ۴۴ نفر دارای سن بین ۲۹ - ۲۰ سال، ۳۳ نفر دارای سن ۳۹ - ۳۰ سال و تعداد ۱۴ نفر دارای سن ۴۹ - ۴۰ سال بودند. میانگین سنی پاسخ دهندگان ۳۰/۲۱ سال بوده است. از نظر سنوات خدمتی پاسخگویان از بین ۹۱ نفر پاسخگو، ۲۸ نفر خدمت زیر ۵ سال، ۳۷ نفر خدمت بین ۹ - ۵ سال، ۱۱ نفر خدمت بین ۱۴ - ۱۱ سال، ۳ نفر بین ۱۹ - ۱۵ سال

و ۱۲ نفر دارای خدمت ۲۰ سال به بالا بودند. میانگین سن خدمتی افراد پاسخ گو ۸/۷۷ سال بوده است.

از نظر میزان تحصیلات پاسخگویان از بین ۹۱ نفر، ۶ نفر تحصیلات سیکل، ۴۵ نفر دارای مدرک دیپلم، ۱۶ نفر کاردانی و ۲۴ نفر دارای مدرک کارشناسی بودند. از نظر شغلی پاسخگویان از بین ۹۱ نفر، ۶۶ نفر انتظامی و ۲۵ نفر شغل اطلاعاتی داشتند.

ب- بررسی فرضیه های تحقیق: در این بخش برای بررسی فرضیات تحقیق ابتدا میانگین شاخص های مربوط به هر یک از مفاهیم بیان شده محاسبه و از آزمون میانگین یک نمونه ای استفاده شد. ضمن این که در هر فرضیه نیز برای اولویت بندی شاخص ها از نظر میزان تأثیر آنها در مقابله با قاچاق مواد مخدر از آزمون تحلیل واریانس فریدمن بهره گرفته شد.

فرضیه اول: شیوه های انتظامی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در مقابله با قاچاق مواد مخدر مؤثر بوده است.

با توجه به سطح معناداری حاصل ($Sig < 0/05$)، با اطمینان بیش از ۹۵ درصد می توان گفت که شیوه انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در فرماندهی شهرستان اصفهان در سال ۱۳۸۷ مؤثر بوده است.

حال به منظور مقایسه تأثیر شاخص های شیوه انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان و اولویت بندی آنها همان طور که گفته شده از آزمون تحلیل واریانس فریدمن استفاده گردید. این فرضیه دربردارنده ۶ شاخص بوده که شاخص اصلی فرضیه (استفاده از شیوه های انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر) دارای میانگین رتبه ای ۳/۵ بوده و شاخص های دیگر به شرح جدول زیر است.

جدول شماره ۱: نتایج آزمون میانگین یک نمونه ای میزان تأثیر شیوه‌های انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

سطح معناداری	مقدار t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	فرضیه
۰/۰۰۰	۱۳/۰۸۵	۱/۰۱۱۷۱۵	۳/۵۶۹۶	۵۴۶	تأثیر شیوه انتظامی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

- گشت انتظامی در راه‌های فرعی اطراف ایستگاه‌های بازرسی با میانگین رتبه‌ای ۳/۷۵
- اجرای طرح‌های مهار مقطعی در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه‌ای ۳/۱۹
- ایست و بازرسی‌های مقطعی در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه‌ای ۳/۶۹
- ایست و بازرسی‌های ثابت در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه‌ای ۳/۲۰
- محل استقرار ایستگاه‌های بازرسی در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه‌ای ۲/۷۵

جدول شماره ۲: نتایج تحلیل واریانس فریدمن برای اولویت بندی شاخص‌های شیوه‌های انتظامی

سطح معنی داری sig	درجه آزادی df	مقدار χ^2	شاخص‌های شیوه انتظامی
۰/۰۰۰	۵	۴۱/۷۳۳	

فرضیه دوم: شیوه‌های اطلاعاتی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در مقابله با قاچاق مواد مخدر مؤثر بوده است.

با توجه به سطح معناداری حاصل ($\text{Sig} < 0/05$) می‌توان با اطمینان بیش از ۹۵ درصد گفت که شیوه‌های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در سال ۱۳۸۷ مؤثر بوده است. این فرضیه نیز همانند فرضیه اول دارای ۶ شاخص بوده که همانند فرضیه اول اولویت بندی شد. شاخص

اصلی این فرضیه (استفاده از شیوه های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر) دارای میانگین رتبه ای ۴/۰۲ بوده و میانگین رتبه ای سایر شاخص ها به شرح است:

- جمع آوری و اعلام به موقع اخبار به یگان های عمل کننده با میانگین رتبه ای ۴/۱۱

- عوامل اطلاعاتی مستقر در ایستگاه های بازرسی و قرار گاه ها با میانگین رتبه ای ۳/۷۵

- استفاده از اطلاعات منابع و مخبران در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه ای ۴/۰۹

- شناسایی و نفوذ در باندهای قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان با میانگین رتبه ای ۳/۹۵

- فعال کردن گشت های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه ای ۴

جدول شماره ۳ نتایج آزمون میانگین یک نمونه ای میزان تأثیر شیوه های اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	ت مقدار	سطح معناداری
تأثیر شیوه اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر	۵۴۶	۴/۰۲۲۰	۰/۹۴۴۰۷	۲۵/۲۹۵	۰/۰۰۰

جدول شماره ۴ نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن برای اولویت بندی شاخص های شیوه اطلاعاتی

شاخص های شیوه های اطلاعاتی	خی ۲	درجه آزادی	سطح معناداری
	۲۱/۴۱۵	۵	۰/۰۰۱

فرضیه سوم: شیوه‌های رزمی - تاکتیکی فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در مقابله با قاچاق مواد مخدر مؤثر بوده است.

با توجه به پاسخ‌های این فرضیه و نتایج آزمون میانگین تک نمونه‌ای و نیز با عنایت به سطح معناداری حاصله ($Sig < 0/05$) با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که شیوه‌های رزمی - تاکتیکی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است. این فرضیه نیز دارای ۶ شاخص است که میانگین رتبه‌ای شاخص اصلی (استفاده از شیوه‌های رزمی تاکتیکی در مقابله با قاچاق مواد مخدر) $3/56$ بوده و البته سایر شاخص‌ها به شرح زیر است:

- تعبیه تله‌های انفجاری در مسیر عبور قاچاقچیان مسلح با میانگین رتبه‌ای $2/87$
 - گشت‌های رزمی در مسیر عبور قاچاقچیان در کویر شهرستان با میانگین رتبه‌ای $3/91$

- ایجاد کمین در مسیر عبور قاچاقچیان در کویر شهرستان با میانگین رتبه‌ای $3/85$
 - محل استقرار قرارگاه‌های عملیاتی در مقابله با قاچاقچیان مواد مخدر با میانگین رتبه‌ای $3/52$

- پاکسازی مناطق آلوده از حیث تردد قاچاقچیان در کویر شهرستان با میانگین رتبه‌ای $3/44$

جدول شماره ۵: نتایج آزمون میانگین یک نمونه‌ای میزان تأثیر شیوه‌های رزمی - تاکتیکی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار t	سطح معناداری
تأثیر شیوه رزمی تاکتیکی در مقابله با قاچاق مواد مخدر	۵۴۶	۳/۵۶۵۹	۱/۰۵۶۳۳	۱۲/۵۱۹	۰/۰۰۰

جدول شماره ۶: نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن برای اولویت بندی شاخص‌های شیوه‌های رزمی - تاکتیکی

مقدار χ^2	درجه آزادی	سطح معناداری
۶۶/۶۷۳	۵	۰/۰۰۰

شاخص‌های شیوه رزمی تاکتیکی

فرضیه چهارم: آموزش عوامل انسانی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است.

با توجه به پاسخ های این فرضیه و نتایج آزمون میانگین تک نمونه ای و نیز با عنایت به سطح معناداری حاصله ($Sig < 0/05$) با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می توان گفت آموزش عوامل انسانی در مقابله با قاچاق مواد مخدر شهرستان اصفهان مؤثر بوده است. این فرضیه نیز همانند سایر فرضیه ها دارای ۶ شاخص بوده که شاخص اصلی آن (آموزش عوامل انسانی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان) دارای میانگین رتبه ای ۳/۶۹ بوده و میانگین رتبه ای سایر شاخص ها به شرح زیر است:

- آموزش قانون به کارگیری سلاح توسط مأموران با میانگین رتبه ای ۳/۸۱
- نیروی تخصصی مبارزه با مواد مخدر شهرستان اصفهان با میانگین رتبه ای ۳/۴۰
- آموزش و تبادل تجربیات مأموران مبارزه با مواد مخدر با میانگین رتبه ای ۳/۶۵
- آموزش بازجویی و تخلیه اطلاعاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه ای ۳/۷۴
- آموزش نیروهای مستقر در ایستگاه های بازرسی و قرارگاه ها با میانگین رتبه ای ۳/۸۶

جدول شماره ۷: نتایج آزمون میانگین یک نمونه ای میزان تأثیر آموزش عوامل انسانی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار	سطح معناداری
تأثیر آموزش عوامل انسانی در مقابله با قاچاق مواد مخدر	۵۴۶	۳/۶۹۴۱	۱/۰۰۴۵	۱۶/۱۴۷	۰/۰۰۰

جدول شماره ۸: نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن برای اولویت بندی شاخص های آموزش عوامل انسانی

مقدار خی ۲	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۵/۱۸۱	۵	۰/۰۱

فرضیه پنجم: امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است.

۱۹۲

با توجه به پاسخ های این فرضیه و نتایج آزمون میانگین تک نمونه ای و نیز با عنایت به سطح معناداری حاصله ($\text{Sig} < 0/05$) با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می توان گفت امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر در این شهرستان مؤثر بوده است. شاخص اصلی این فرضیه (امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر) دارای میانگین رتبه ای $3/87$ بوده و سایر شاخص ها به شرح زیر است:

- استفاده از سگ های مواد یاب در ایستگاه های بازرسی با میانگین رتبه ای $3/07$
- پرداخت پاداش مأموران در مقابله با قاچاق مواد مخدر با میانگین رتبه ای $4/07$
- امکانات رفاهی و ورزشی و تفریحی در ایستگاه های بازرسی با میانگین رتبه ای $3/59$
- امکانات خودروئی ایستگاه های بازرسی و قرارگاه های عملیاتی با میانگین رتبه ای $3/59$
- استفاده از دستگاه اشعه ایکس در ایستگاه های بازرسی با میانگین رتبه ای $3/87$

جدول شماره ۹: نتایج آزمون میانگین یک نمونه ای میزان تأثیر امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تعداد	سطح معناداری
تأثیر امکانات مالی و تجهیزاتی در مقابله با قاچاق مواد مخدر	۵۴۶	۳/۸۷۱۸	۱/۰۹۷۹۸	۱۸/۵۵۳	۰/۰۰۰

جدول شماره ۱۰: نتایج آزمون تحلیل واریانس فریدمن برای اولویت بندی شاخص های امکانات مالی و تجهیزاتی

مقدار خی ۲	درجه آزادی	سطح معناداری	شاخص های امکانات مالی و تجهیزاتی
۲۴/۹۹	۵	۰/۰۱	

نتیجه گیری

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون فرضیه‌ها و آزمون تحلیل فریدمن در خصوص رتبه‌بندی شاخص‌ها هر ۵ فرضیه تحقیق تایید گردیده و همه آنها در مقابله با قاچاق مواد مخدر در شهرستان اصفهان مؤثر بوده است. از طرفی با توجه به اولویت بندی فرضیه‌ها از نظر میزان مؤثر بودن آنها در امر مبارزه با قاچاق و با توجه به میانگین رتبه ای به دست آمده، نتیجه گیری می‌شود که شیوه‌های اطلاعاتی با میانگین ۴/۰۲۲۰ بیشترین تأثیر را در امر مقابله با قاچاق مواد مخدر را در این شهرستان داشته و در رتبه اول قرار دارد. پس از آن امکانات مالی و تجهیزاتی با میانگین رتبه ای ۳/۸۷۱۸ در رتبه دوم، آموزش عوامل انسانی با میانگین رتبه ای ۳/۶۹۴۱ در رتبه سوم، شیوه‌های انتظامی با میانگین رتبه ای ۳/۵۶۹۶ در رتبه چهارم و شیوه‌های رزمی - تاکتیکی با میانگین رتبه ای ۳/۵۶۵۹ در رتبه پنجم قرار دارد.

جدول شماره ۱۱: شاخص‌هایی که بیشترین و کمترین تأثیر را در هر فرضیه داشتند

شاخص‌هایی که کمترین تأثیر را در هر فرضیه داشته اند	شاخص‌هایی که بیشترین تأثیر را در هر فرضیه داشته اند	فرضیه‌ها به ترتیب اولویت تاثیرگذاری در مقابله با قاچاق مواد مخدر
عوامل اطلاعاتی مستقر در ایستگاه‌های بازرسی و قرارگاه‌ها-شناسایی و نفوذ در باندهای قاچاق مواد مخدر	جمع آوری و اعلام به موقع اخبار به یگان‌های عمل کننده - استفاده از اطلاعات منابع و مخبران	شیوه‌های اطلاعاتی
امکانات خودرویی ایستگاه‌های بازرسی و قرارگاه‌های عملیاتی - امکانات رفاهی و ورزشی و تفریحی در ایستگاه‌های بازرسی	پرداخت پاداش مأموران در وضع موجود و استفاده از سگ‌های مواد یاب تربیت شده در ایستگاه‌های بازرسی	امکانات مالی و تجهیزاتی
آموزش نیروهای تخصصی مبارزه با مواد مخدر- و آموزش تبادل تجربیات	آموزش نیروهای مستقر در ایستگاه‌های بازرسی و قرارگاه‌ها در زمینه شناسایی خودروهای حامل مواد مخدر - آموزش قانون به کارگیری سلاح توسط مأموران	آموزش عوامل انسانی

شیوه‌های انتظامی	ایست و بازرسی های ثابت- گشت انتظامی در راههای فرعی	طرح مهار مقطعی و - محل ایستگاههای بازرسی در سطح شهرستان
شیوه‌های رزمی - تاکتیکی	گشت های رزمی در مسیر عبور قاچاقچیان در کویر- و ایجاد کمین در مسیر عبور قاچاقچیان در کویر	تعبیه تله های انفجاری در مسیر عبور قاچاقچیان در کویر - و پاکسازی مناطق آلوده از تردد قاچاقچیان در کویرهای شهرستان

با عنایت به این که فرماندهی انتظامی شهرستان اصفهان در سال ۱۳۸۷ مقدار ۱۳۳۵۰ کیلو گرم مواد مخدر را کشف و رتبه اول در کشف مواد مخدر در استان کسب کرده است، بنابراین در مبارزه با مواد مخدر می توان گفت بهره گیری از شیوه‌های اطلاعاتی، رزمی- تاکتیکی و انتظامی و... توانسته موفقیت چشمگیری را کسب کند که این موضوع می تواند در سایر استان ها مد نظر قرار گیرد.

پیشنهادها

با توجه به منطقی بودن و تأیید فرضیه های تحقیق و همچنین بر اساس یافته های حاصل از پژوهش موارد زیر جهت مقابله با قاچاق مواد مخدر پیشنهاد می شود:

۱- شناسایی سران باندهای قاچاق و کشف شبکه قاچاق مواد مخدر با تدوین طرح‌های مناسب اطلاعاتی.

۲- به کار گیری منابع و مخبران مورد وثوق و تأمین آن‌ها.

۳- ایجاد بانک اطلاعاتی برای ثبت مشخصات اشرا و قاچاقچیان مواد مخدر.

۴- در اختیار گذاشتن تجهیزات مناسب با فناوری روز دنیا به مأموران که در امر مقابله با قاچاق درگیر هستند به ویژه مأموران اطلاعاتی.

۵- شناسایی مسیرهای عبور اشرا مسلح و قاچاقچیان مواد مخدر.

۶- همکاری لازم با رده های مقاومت بسیج و اطلاعات و تعامل، برای تبادل اطلاعات.

۷- تجهیز ایستگاه های بازرسی از نظر امکانات خودروبی، نصب دستگاه اشعه ایکس، دستگاه های مخابراتی دور برد و... .

۸- ارائه آموزش های تخصصی به نیروهای عملیاتی و اطلاعاتی.

- ۹- دعوت از اساتید مجرب و کار آزموده برای ارائه آموزش به کارکنان در زمینه آموزش‌های تعقیب و گریز، ردزنی، فنون بازجویی و چهره زنی.
- ۱۰- فعال کردن گشت‌های انتظامی در راه‌های فرعی و اطراف ایستگاه‌های بازرسی.
- ۱۱- اجرای عملیات و مانور پیاپی در محل‌های آلوده به مواد مخدر برای پاکسازی.
- ۱۲- به‌کارگیری فناوری نوین پلیسی در ایستگاه‌های بازرسی.

منابع :

- ۱- اردبیلی، محمد علی (۱۳۸۳). حمل و تحویل تحت نظارت، ستاد مبارزه با مواد مخدر، تهران: نشر میزان.
- ۲- خبرنگار ستاد مبارزه با مواد مخدر نهاد ریاست جمهوری، گزارش عملکرد مبارزه با مواد مخدر، شماره ۳۰، ۱۳۸۳
- ۳- غنجی، علی (۱۳۷۳). آشنایی با انواع مواد مخدر و روانگردان، اداره کل مبارزه با مواد مخدر، تهران.
- ۴- غنجی، علی (۱۳۸۵). ژئوپلیتیک مواد مخدر، تهران: معاونت آموزش ناجا.
- ۵- محبوبی منش، حسین (۱۳۸۳). «اعتیاد مردان تهدیدی علیه زنان»، فصلنامه کتاب زنان، تهران: شورای فرهنگی اجتماعی زن.